شهرآرا
شنبه
۷ تیر ۱۴۰۴
۲ محرم ۱۴۴۷
شماره ۴۵۲۰
SHAHRARANEWS.IR
۱۰
فرهنگ و ادبیات

یادداشت

محمود اکرامی فر

اثرگذاری شاعران امروز بیشتر از گذشته است

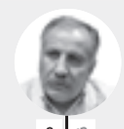
نویسنده
محمود اکرامی فر

باتوجه به اینکه امروزه شاعران ما از سواد رسانه ای و سواد رایانه ای مقبولی برخوردار هستند و همچنین در مهندسی پیام توانایی خوبی دارند، می توانند به عنوان افسران جنگ شناختی که درواقع مرحله بعد از جنگ نرم و عملیات روانی است، وارد عمل شوند. در دفاع مقدس این گونه نبود. همیشه قبل از عملیات نظامی یک جنگ روانی اتفاق می افتاد. جنگ روانی یا جنگ شناختی که عمیق تر از جنگ روانی است، باعث دستکاری ادراک مخاطب می شود و ادراکات مخاطب را نسبت به شناخت ها، باورها و اطلاعاتی که دارد دچار چالش می کند. درگذشته و هزار سال پیش نیز همین بوده است. برای اینکه روحیه دشمن را تخریب کنند شایعه پخش می کردند که یکی از اصلی ترین راهبردهای جنگ روانی است. یعنی از طریق دستیابی به افکار عمومی زمینه را برای جنگ سخت و جنگ نظامی فراهم می کردند. اگر بخواهیم مقایسه ای بین جنگ کنونی با جنگ تحمیلی رژیم عراق در ۴۰-۳۵ سال پیش داشته باشیم، باید بگوییم -باتوجه به اینکه در آن جنگ هم عملیات روانی اتفاق می افتاد- بیشتر عملیات نظامی وجود داشت که از طریق نظامیان و افسران و بسیجیان اتفاق می افتاد. امروز اما باتوجه به جریان هوش مصنوعی و فضایی که در ارتباط با روزنامه ها و جنگ شناختی و اطلاعاتی به وجود آمده است، شاید اثرگذاری شاعران بیشتر باشد. به اعتقاد من شاعران، افسران جنگ شناختی و نرم هستند و سلاح اثرگذاری مثل شعر را در اختیار دارند؛ سلاحی که قدرتمند است و پرکاربرد و برای اقناع و القای مخاطب بسیار مهم است. اما چرا شعر چنین سلاحی برشمرده می شود؟ چون ظرفیت های ذاتی شعر مثل موسیقی درونی، موسیقی میانی، تخیل، تصویرآفرینی، چینش کلمات کنار یکدیگر، ایجاز و اطنابی که در بعضی جاها وجود دارد، می تواند اثرگذار باشد. حالا شاعری که ذاتا قدرت خلق محتوا را دارد و اسلحه ای مثل شعر در دست دارد که ذاتا اثرگذار است، و همچنین باتوجه به شناختش از رسانه، قدرت رسانه، سواد رسانه ای و اطلاعاتی و اجتماعی و عاطفی، می تواند مهندسی پیام انجام بدهد و به عنوان یک افسر جنگی با شعرهای خودش وارد عمل شود. شاعر امروز رسانه های عمومی، رسانه های جمعی، رسانه های همراه و بین فردی را نیز در اختیار دارد و به همین دلیل قدرت ظهور و بروز زیادی در عرصه های جنگ نرم دارد. باورم این است که شاعر امروز با تکیه بر قدرت ذاتی که خداوند در اختیارش گذاشته است و باتوجه به سواد اطلاعاتی و رسانه ای، می تواند در دفاع از ارزش ها، در دفاع از میهن، کیان، ناموس و مام وطن با قدرت ظاهر شود.

معرفی کتاب

سندی از تاریخ پنهان خشونت

درباره کتاب «جاسوسان علیه آخرالزمان»

خبرنگار
سیدمحسن موسوی‌زاده

یک مأمور سیا در گفت وگویی کنایه آمیز به یک رابط موساد می‌گوید: «اسرائیل خوش شانس است که پنجاه ویکمین ایالت آمریکا نشده، چون در این صورت تنها دو سناتور در سنا داشت؛ حال آن‌که اکنون شصت سناتور مدافع آن است.» این جمله طنزآلود، به روشنی نشان می دهد رژیم صهیونیستی چگونه از روابط گسترده و لابی های پرنفوذ خود در ساختار سیاسی ایالات متحده بهره می برد تا سیاست های تهاجمی و نظامی اش را توجیه و حمایت مالی-سیاسی دریافت کند. کتاب «جاسوسان علیه آخرالزمان» از نویسندگان نام آشنای در رژیم اشغالگر قدس، دان راویو و یوسی ملمن، پرده از دهه ها عملیات پنهان، خراب‌کارانه، تروریستی و جاسوسی موساد در سراسر جهان برمی دارد. این کتاب، نه تنها گزارشی از مأموریت های مخفی یک سرویس اطلاعاتی، بلکه سندی از تاریخ پنهان خشونت، ترور و قانون‌گریزی رژیمی است که موجودیت خود را تنها با تهدید، ترور، جنگ های نیابتی و حمایت خارجی تثبیت کرده است. از ترور فؤاد مغنیه برای پیدا کردن و به شهادت رساندن عماد مغنیه، تا داستان دزدیدن جنگنده میگ ۲۱ از عراق، از خراب‌کاری در تأسیسات هسته ای ایران با ویروس استاکس نت تا تلاش برای بدنام‌کردن محمد البرادعی، هر صفحه این کتاب، نشانگر آن است که رژیم صهیونیستی چگونه در پسِ نقاب امنیت ملی، ترور و تجاوز را به یک سیاست دائمی بدل کرده است. در این کتاب، «کیدون» به عنوان یگان ترور موساد، آشکارا معرفی می شود؛ واحدی که مأموریت آن قتل، ترور، مسموم سازی و حذف فیزیکی مخالفان است. از انفجار سفارت رژیم صهیونستی و مرکز آمیا در بوئنوس آیرس، تا ماجرای مسموم‌کردن خالد مشعل و یاسر عرفات، رد پای موساد در این عملیات ها به وضوح دیده می شود. نویسندگان کتاب کوشیده اند بالحنی گزارش‌گونه و گاه افتخارآمیز، فعالیت های موساد را روایت کنند؛ اما خواننده ای که دغدغه حقوق بشر، قانون و صلح در منطقه دارد، با خواندن همین روایت ها درمی یابد چگونه رژیم صهیونیستی برای بقای خود، از هیچ ابزار غیرقانونی و غیراخلاقی فروگذار نمی‌کند. نکته تأمل برانگیز آن است که رژیم صهیونیستی با اتکا به جمعیتی کوچک، اما منابع اطلاعاتی و بهره‌گیری از مهاجران چندزبانه، توانسته است ساختاری امنیتی بسازد که در پیشبرد اهداف تهاجمی اش در منطقه از آن ها استفاده کند. رژیم صهیونستی اولین دولت بود که از پهپاد برای ترور استفاده کرد، پیشتاز خراب‌کاری سایبری شد و حتی در صحنه بین المللی، تحلیلگرانش را با تسلط بر زبان ها و فرهنگ های منطقه، به ابزارهای نفوذ بدل ساخت. در همین کتاب می خوانیم که موساد، سال ها پیش از ظهور داعش، مفهوم «گرگ تنها» را درک کرده و از آن به عنوان تهدیدی مستقل یاد کرده بود. اما نکته اینجاست که خود رژیم صهیونیستی، با سیاست های تجاوزکارانه اش، بستر شکل‌گیری خشونت در منطقه را فراهم کرده است. جاسوسان علیه آخرالزمان، به رغم هدف نویسندگانش که گویی قصد دارند چهره ای کارآمد و پیشتاز از موساد نشان دهند، در واقع ناخواسته به یکی از کامل ترین اسناد افشاگر درباره سیاست های آشکار و پنهان دولت رژیم صهیونیستی در دهه های اخیر تبدیل شده است؛ دولتی که امنیت خود را بر ناامنی دیگران بنا کرده و موجودیت خود را در گروی ثبات سازی خاورمیانه می داند. از تلاش نافرجام برای ترور صدام حسین نیز در کتاب سخن رفته است؛ شبیه سازی عملیات ترور صدام به انفجار موشکی انجامید که به صورت تمرینی طراحی شده بود، اما منجر به کشته شدن پنج کماندوی اسرائیلی شد. موساد، با نوآوری های تکنولوژیک، استفاده زودهنگام از کامپیوتر، بهره‌گیری از هواپیماهای بدون سرنشین برای ترور، و پیشتازی در جنگ های سایبری، به یکی از حرفه ای ترین سازمان های اطلاعاتی دنیا تبدیل شده است. تحلیلگران موساد، کشورهای منطقه را به خوبی می شناسند و بسیاری از نیروهای امنیتی رژیم صهیونیستی، به دلیل تبار مهاجران یهودی، به زبان های مختلف مسلط اند؛ عاملی که نفوذ به این ساختار بسته را برای دشمنان دشوار کرده است.

جاسوسان علیه آخرالزّمان/نویسندگان: دان راویو و یوسی مِلمن/ترجمه: مرتضی میرمطهری/تهران: مؤسسه اطلاعات

تراژدی، علم و عشق بر صفحات کاغذ

نگاهی به تازه های نشر در روزهایی که گذشت

محبی

تازه های نشر

بازار کتاب و نشر در خرداد پرحادثه ای که گذشت و آغازین روزهای تابستان، شاید ملایم تر اما در نهایت روال همیشگی خود راطی کرد. ما در این نوشتار، چند برگ متنوع از تازه های روزهای گذشته را به اختصار برای شما معرفی کرده ایم. باشد که مقبول طبع افتد.

دیوان «صبور»

بتول ادیب سلطانی متخلص به «صبور» و از شاعران معاصر، در سی آذر ۱۲۷۵ دیده به جهان گشود و در اردیبهشت ۱۳۷۲ چشم از جهان بست. از این شاعر تاکنون مجموعه اشعاری به چاپ رسیده است و به تازگی، انتشارات نگاه دیوان این شاعر را منتشر کرده است. او با وجود مشقت هایی که برای تحصیل خانم ها وجود داشت و البته با تشویق و کمک خانواده مخصوصا پدر و برادر بزرگ ترش، موفق شد درس بخواند و مسیر ادبی خود را طی کند و از خود اشعار زیادی را در قالب های گوناگون بر جای بگذارد. سعید نفیسی در مقدمه ای که بر کتاب او نوشته است، اشعار بتول ادیب سلطانی را در زمره بهترین اشعار زنان کشور خوانده است. او در یکی از عاشقانه های خود می‌گوید: «بی روی توام شب است روزم/ بی یاد توام به باد عمرم/ در مدت روزگار هجرت/ خاموشی من ندارد امکان.»

«دیوان اشعار بتول ادیب سلطانی»، نشر نگاه، ۵۵۱ صفحه، ۷۵۰ هزار تومان.

واکاوی کلمات مرکب

«کلمات مرکب پراکنده نیست و نظم و سامانی قیاسی دارد و رشته ای به آن ها نظام می دهد و به مسیر معلومی هدایت می‌کند.» این، فرضی است که کتاب بر آن استوار است و بر اساس همین فرض، نویسنده معتقد است که گویی متمایل شدن کلمات به این مسیر، یک ضرورت شناختی مقدر است و مردم در این میان پیشاهنگ زبان اند. نویسنده در این اثر سعی می‌کند این گمان را بسنجد، واکاوی کند و در ساختمان کلمات مرکب فارسی و رابطه نحوی میان اجزای آن ها دقیق شود. نتیجه نیز چنین است که در کلمات مرکب فارسی، یک تقسیم کار پدید آمده است و باز به قول نویسنده، گویی یک انتخاب طبیعی داروینی بر نظام کلمات مرکب زبان فارسی سایه انداخته است. شاید در وهله اول، اثر تخصصی و صرفا برای پژوهشگران زبان مناسب به نظر برسد. با این حال باید گفت مطالعه آن برای علاقه مندان به زبان و ساختار و دستور آن و حتی مردم کوچه و بازار نیز جذاب است.

«صرف قیاسی زبان فارسی معاصر»، نویسنده: مهدی سمائی، نشر مرکز، ۲۲۴ صفحه، ۳۰۰ هزار تومان.

بیماری و پزشکی در عصر قاجار

وسیع ترین پایگاه اطلاعاتی درباره بیماری های واگیردار در دوره ناصری یا همان عصر قاجار، همان نخستین دوره چاپ روزنامه ها در کشور است. نویسنده در این اثر با دست گذاشتن روی بیش از ۱۸ هزار برگ روزنامه که از همین دوران بر جای مانده، سعی کرده است پزشکی مدرن در ایران عصر قاجار را بررسی کند.

به صورت جرئی تر آنچه نویسنده مدنظر دارد، تدقیق در فراگیری بیماری های واگیردار در میان توده مردم است، آن هم از دیدگاه تاریخ اجتماعی پزشکی. علاوه بر روایت فراز و فرود بیماری ها، روشن ساختن رویکرد مردم و حاکمیت در مواجهه با تجربه بدیع پزشکی و میزان تأثرپذیری سلامت ایرانیان از جریان بدیع رویارویی پزشکی دوره اسلامی و پزشکی مدرن نیز از درون مایه های کتاب موردنظر است.

«پزشکی مدرن در ایران عصر قاجار»، نویسنده: دنیا عسگریان، نشر نگارستان اندیشه، ۲۷۴ صفحه، ۲۵۰ هزار تومان.

۵۲ عادت سمی

اگر قرار باشد برای اجتناب از اشتباهات بزرگ در زندگی خود چند قانون بگذارید، آن ها کدام اند؟ «فهرست کارهای انجام ندادنی» در پی پاسخ به همین سؤال است. شعار کتاب این است: شاید مهم ترین عامل رسیدن به موفقیت و رضایت در زندگی، نه انجام دادن کارهای بیشتر، بلکه کنار گذاشتن عادت هایی باشد که مانع رشد ما می شوند.

کتاب از ۵۲ رفتار رایج می‌گوید که شاید بسیاری از ما آن ها را بر حسب عادت انجام می دهیم اما از عواقبشان بی خبریم؛ رفتارهای ساده ای مثل «بله» گفتن های بی مورد؛ عاداتی که در وهله اول خطرناک به نظر نمی رسند اما ممکن است مسیر زندگی ما را دشوار کنند.

در بخشی از کتاب می خوانیم: «چیزی که در سی سالگی برای شما خواستنی به نظر می رسید، در شصت سالگی زیر سؤال می رود. دلیلش این است که من شصت ساله شما اشتراکات بیشتری با یک فرد شصت ساله کاملا غریبه دارد تا با من سی ساله خودتان.»

«فهرست کارهای انجام ندادنی»، نویسنده: رولف دوبلی، مترجم: مهرسا شرع الاسلام، نشر مون، ۲۰۱ صفحه، ۳۸۰ هزار تومان.

تراژدی در گذر تاریخ

تراژدی شاهکارهای زیادی را به ادبیات جهان تقدیم کرده است. هملت (ویلیام شکسپیر)، شاه لیر (شکسپیر)، مرگ فروشنده (آرتور میلر) و پایان بازی (ساموئل بِکت) فقط بخشی از این شاهکارهاست. اما درباره اصل و مفهوم این ژانر و روندی که در گذر سال ها طی کرده است چه می توان گفت؟ «تراژدی و تعالی» اثری است که سیر تحول این ژانر را در ادبیات غرب از دوران رنسانس تا عصر مدرن تحلیل می‌کند و ذیل آن خواننده را با مفاهیمی مثل آزادی، مسئولیت، رنج و آگاهی روبه رو می‌کند. ویلیام جیانکولا، پژوهشگر ادبی است که شش تراژدی را در این دوران مورد بررسی قرار داده است.

ترکیب یک دیدگاه فلسفی، ادبی و روان شناختی در تحلیل تراژدی و همچنین بررسی مفهوم تعالی (Transcendence) در دل تاریکی تراژدی، نه به عنوان نفی رنج، بلکه به عنوان عبور آگاهانه از آن را باید از ویژگی های منحصر به فرد این اثر دانست.

«تراژدی و تعالی»، نویسنده: ویلیام جیانکولا، مترجم: مسعود فرهمندفر، نشر مروارید، ۱۰۲ صفحه، ۱۷۰ هزار تومان.

علم چگونه از دل جادو بیرون آمده است؟

آیا علم می تواند همه چیز را تبیین کند؟ این پرسشی است که برایان ریدلی فیزیکدان در کتابش مطرح می‌کند و قرار است به آن پاسخ بدهد. آغاز کتاب با مفاهیم بنیادینی مثل فیزیک کوانتوم و کیهان شناسی گره خورده است.

با این حال، هرچه جلوتر می رود مفاهیم کتاب جذاب تر می شود و مباحثی مثل بیرون آمدن علم از دل جادو نیز به میان می آید. آنچه مدنظر نویسنده است توجه به هر دو جنبه توانمندی ها و محدودیت های علم است و ذیل آن پیوند علم با ریاضیات، دین، هنر، شعور، هوش مصنوعی، جامعه و... نیز بیان می شود. با همه این صحبت ها نباید فراموش کرد که قرار نیست عموم خوانندگان از عمده مباحث این کتاب لذت و بهره ای ببرند و بیشتر، گره از کار علاقه مندان و متخصصان همین حوزه باز می‌کند.

«درباره علم»، نویسنده: برایان ریدلی، مترجم: محمدابراهیم محجوب، نشر ماهی، ۲۶۶ صفحه، ۲۶۵ هزار تومان.

روایت روزهایی که هیچ اتفاقی رخ نمی دهد

عنوان «مردی رفته خواب»، به نظر بهترین توصیف برای این اثر است. کتاب روایت روزهای زندگی مردی است که زین پس می خواهد شب ها و روزهای خود را در خواب سپری کند، خوابی رخوت آلود و سرشار از بی حسی. ظاهر و باطن کتاب سکوت است و انزوا.

شلوغ و پلوغ نیست و قرار نیست در این اثر با فرازو فرودهای عجیب و غریب یا یک اتفاق شگفت انگیز که مسیر زندگی را تغییر می دهد روبه رو باشیم. راوی یک مرد جوان است که از جایی به بعد تصمیم می‌گیرد از همه چیز فاصله بگیرد؛ از هر اتفاق و هر میل و هر خواست و هر احساسی.

شاید بهتر باشد این‌گونه بگوییم که در این کتاب هیچ اتفاقی رخ نمی دهد. با این حال، نثر جذاب است و جادویی و می تواند مخاطب را به خوبی با لحظات خلسه آلود شخصیت داستان همراه کند.

«مردی رفته خواب»، نویسنده: ژرژ پرک، مترجم: شبنم نیک رفعت، محسن هاشمی، نشر گمان، ۱۲۸ صفحه، ۲۰۰ هزار تومان.

چرا امروزه باید غذاها را تفت بدهیم؟

معرفی کتاب «اینترنت ندارم، پس نیستم»، جستارهایی درباره روزمرگی

شنبه ها با کتاب [۸۹]

فعال فرهنگی
احمد آقایی

بنا به نظر نویسنده کتاب «بهتر بنویسیم (نشر ادیان)»، روان شاد رضا بابایی، «نویسنده کسی است که نوشتن برای او آسان است». و اجازه دهید اضافه کنیم. «و لذت بخش». نمی دانم با حقیر موافقید یا نه که اگر کسی از «فرایندِ» انجامِ کاری لذت ببَرد و با تمامِ وجودِ ذهنی و عاطفی خود، سرگرمِ آن کار شود (به عبارت دیگر، هر دو حوزه شناختی و عاطفی خود را درگیر آن فرایند کند)، آن‌گاه سایر افراد از «فراورده» حاصل از کار او لذت خواهند برد، درست مانندِ کدبانویی که از مراحل طبخ غذا لذت می بَرَد و بدون شک، غذایی لذیذ می پزد؛ یا معلمی که از فرایند تدریس کیفور می شود و قطعا، دانشی شادان را به دانش آموزانش منتقل می سازد؛ و در موردِ کتابی که امروز معرفی می‌کنیم، نویسنده ای که از نوشتن کیف می‌کند، نوشتنی سرخوشانه، و گاه بازیگوشانه، البته همراه با تیزبینی و ژرف نگری، و برخوردار از دانشِ تخصصی «جامعه شناسی».

دکتر «فردین علیخواه»، عضو هیئت علمی گروه جامعه شناسی دانشگاه گیلان، در کنارِ انجامِ دو فعالیتِ مرسوم و پرداختن به دو وظیفه کلاسیک استادان دانشگاه، یعنی آموزش و پژوهش، به کارِ سومی نیز مشغول است که در زمانه کنونی، کم اهمیت تر از آن دوتای قبلی نیست؛ و به نظرِ عدّه ای، در زمانه گسترش و تبلیغِ «شبه علم»ها، چه بسا، از آن ها مهم تر نیز باشد؛ و آن فعالیت سوم، چیزی نیست جز «ترویج دانش»، آن هم دانشِ واقعی و اصیل، البته با زبانی ساده و سلیس؛ و این هنری است که نویسنده، هم در دو کتاب قبلی اش که نشر هنوز منتشر کرده بود، و هم در کتابی که امروز معرفی می‌کنیم، توانسته است به خوبی از پس آن برآید. این سه کتاب، جستارهایی کوتاه (هرکدام حدودا پانصد کلمه) هستند درباره اتفاقاتِ به ظاهر ساده زندگی روزمره و تبیینِ جامعه شناختی آن ها. هر جستار، با یک گزارش یا توصیفِ معمولا شوخ طبعانه از یک رخدادِ عادی و روزمره آغاز می شود؛ مثلا اینکه امروزه به جای سرخ کردن، غذاها را تفت می دهیم؛ یا گاهی از رنج دیگران شادمان می شویم و لذتی شرم آور را تجربه می‌کنیم؛ یا انواع و اقسامِ کنش هایی که در فضای مجازی داریم و مواردی مشابه. در ادامه، نویسنده با گذاشتنِ یک «چرا» پشت آن اتفاق، گریزی جامعه شناختی به آن ماجرا می زند و با این بهانه، به تحلیل جامعه ایران می پردازد. جستارهای این کتاب، مانندِ دو کتاب قبلی دکتر علیخواه، عنوان ها یا همان تیترهای جذابی دارند. شما بهتر از حقیر می دانید که نخستین برخوردِ خواننده با یک متن از دریچه «تیتر» صورت می پذیرد، و یک تیترِ جالب و کنجکاوی برانگیز می تواند خواننده را به خواندنِ متن ترغیب کند (با سپاس فراوان از دوستان صفحه فرهنگ و ادبیات روزنامه شهرآرا که در همه این ۸۹ جستارِ «شنبه ها و سه شنبه ها با کتاب» زحمتِ انتخابِ تیترها بر دوششان بود، و این کار را بسیار حرفه ای و دقیق انجام دادند). تا یادم نرفته است عرض کنم که عنوانِ نخستین کتاب دکتر علیخواه، که مانندِ این کتاب، برگرفته از عنوانِ یکی از جستارهای آن بود، بی اغراق، سهمِ مهمی در رواجِ آن کتاب داشت، یعنی کتاب «تا طلاق نگرفتند، کتاب ننوشتند!»؛ و در مورد کتاب حاضر نیز، عنوان هایی چون «اینترنت ندارم، پس نیستم» که با الهام از جمله معروف دکارت «فکر می‌کنم، پس هستم» ساخته شده است، یا «شلوارک می پوشند، اما دموکرات نمی شوند» که اشاره به وضعیتِ پدرانِ دیکتاتورمنشِ ایرانی پس از مهاجرت به غرب دارد، یا «شاخ یاب ها در حال تکثیرند» که به یک شغل جدید و نوظهور در اینستاگرام می پردازد؛ کاشفان و سپس، استادانِ شاخ های اینستاگرام، انصافا عنوان هایی شیرین و جذب‌کننده اند.

همچنین، کتاب سرشار است از جمله های ساده، روان، و در عین حال، غیرکلیشه ای و دست مالی نشده. به عنوان مثال، نویسنده در جستاری با عنوان «روان شناسان بازاری» می نویسد که «آن ها معلومات دارند، نه علم. (ص ۶۹)». این جمله به ظاهر ساده و پنج‌کلمه ای، به روشنی گویای وضعیت «روان بریتی ها (واژه ای برساخته نویسنده، با ترکیب دو کلمه روان شناس و سلبریتی)» است. اجازه دهید این نوشتار را با نقلِ بخش های دیگری از این جستار تمام کنم: «روان بریتی ها، در شبکه های صدا و سیما، شبکه های ماهواره ای و اینستاگرام بازارشان حسابی سکه است. [...] اغلب خود را مهربان و دوست داشتنی نشان می دهند، همه چیز می دانند و از هر موضوعی سخن می‌گویند، [البته] به جز سیاست. [...] روان بریتی ها کاری به سیاست ندارند. حتی کاری به اقتصاد هم ندارند، چون خوب می دانند که در این کشور اقتصاد هم گرفتار سیاست است. [...] از نظر آن ها همه چیز در ایجاد روانِ ناآرام نقش دارد، جز سیاستِ همه چیزخواه. آن ها فکر می‌کنند آدم ها گویی در خلأ زندگی می‌کنند. برای مثال، برای یک فرانسوی یا آرژانتینی یا رومانیایی همان حرف هایی را می زنند که برای یک ایرانی می زنند: «نگاهتو به زندگی تغییر بده عزیز دلم!» [...] آن ها خودشان را روان شناس می دانند، ولی روان شناسانی که عمر خود را در دانشگاه و پژوهش صرف کرده اند و سهمی در علم روان شناسی دارند آن ها را کاسب می دانند و می‌گویند این ها روان شناسی را به گند کشیده اند!»